

Fővárosi Ítéltábla
16.Gf.40.451/2013/10.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Vincze Gyula ügyvéd (....) által képviselt... (...) felperesnek a Kohlmann Ügyvédi Iroda (...) által képviselt.. (...) I. r. és .. (...) II. r., a dr. Hortoványi Andrásügyvéd (....) által képviselt (...) III. r. és az .. [...] jogi képviselő: dr. Zsignár Bernadette ügyvéd (....)] által képviselt ... (...) IV. r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. november 20-án kelt 17.G.41.633/2010/46. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. és II. r. alpereseknek 100.000 (százezer) forint + áfa - 100.000 (százezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

2003. április 3-ai időpontban az ... ügyvezetője ...volt, tagjai ... az ... ügyvezetője ..., tagjai az és ... voltak; az ügyvezető igazgatója...volt, tagja ...; az ... ügyvezetői posztját ... töltötte be, tagjai ... és ... voltak.

A ... felperes 2009. decemberében alakult, törvényes képviselője, tagja, A társaság összesen 29.056 forint összegű hitelezői igényrel hitelezője ... társaságnak, mely 2008. március 28-tól áll felszámolás alatt. A felperes a ... határidőn túl bejelentett követelését szerezte meg engedményezéssel.

Az ... legnagyobb hitelezője az .. III. r. alperes 300.773.344 forint nyilvántartásba vett hitelezői igényrel. E társaság hitelezői igénye a ... és a... társaságokkal 2007. december 28-án kötött engedményezési szerződésen alapul. A ... és a ... jelzálogjoggal biztosított, ... szembeni követelése a 2003. április 3-i

jelzálogszerződés alapján állt fenn, melyben a ... a perben nem álló ... kötött kölcsönszerződésből eredő valamennyi követelése biztosítására - 52.554.672 forint és járulékai erejéig - alapítottak jelzálogjogot az...zálogkötelezett tulajdonát képező ... helyrajzi szám alatt felvett ... szám alatti üzletház ingatlanra harmadik zálogjogi ranghelyen. Az ... képviselőjében a jelzálogszerződést ... ügyvezető írta alá.

2003. április 3-án egy másik jelzálogszerződés is létrejött hasonló tartalommal a ... és az ... IV. r. alperes között, mellyel az ...lízingbevevőnek a ..., mint zálogjogosulttal korábban megkötött operatív lízingszerződésből erdő tartozás biztosítására alapítottak a fenti ingatlanon első ranghelyen jelzálogjogot a ...javára. A jelzálogszerződésben rögzítették, hogy a ... mint lízingbeadó és az ...mint lízingbevevő 2001. július 27-én és november 29-én operatív lízingszerződéseket kötöttek, melyet a lízingbeadó 2003. február 10-én azonnali hatállyal felmondott, majd a felmondást visszavonta és új fizetési ütemezés megállapodásra került sor. Ezt a megállapodást is ... írta alá az ... képviselőjében.

2003. április 4. napján a ... és a ..., mint alperesi jogelőd, valamint... valamint a perben nem álló ... között közjegyzői okiratba foglalt megállapodások jöttek létre. Ezek egyike szerint a ...mint hitelező ... részére kölcsönt nyújtott az ...között 2001. július 27-én és 2001. november 29-én megkötött lízingszerződések alapján lejárt fizetési kötelezettségek teljesítésére. Egyidejűleg a 2003. április 3-i jelzálogszerződéseket is közjegyzői okiratba foglalták, azokat az ... és az ... képviselőjében is ... írta alá. A megállapodások utalnak a 2001. évben kötött lízingszerződésekre, melyekhez kapcsolódva 2001. augusztus 16-án ...magánszemélyként készfizető kezességet vállalt a ... lízingbeadóval kötött szerződés alapján, összesen 5 lízingszerződés kapcsán.

A 2001. évben létrejött kölcsönszerződések biztosítékeként ...készfizető kezességvállalása mellett az ... adott ingatlanbiztosítékot a ...szám alatti ingatlan jelzálogjoga biztosításával. A 2003. évi megállapodások során ... készfizető kezességvállalását az által biztosított ingatlan jelzálogjoggal váltották ki. Az ... tulajdonosai 2006. február 28-tól ..., előbbi többségi, utóbbi jelentős befolyással rendelkezik. Az ...ügyvezetője 2001. évben ...volt.

A felperes az I., II. és III. r. alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmében a 2003. április 3-án kelt, az .. IV. r. alperes, valamint...és a ...közti zálogszerződések, valamint a közjegyzői okiratba foglalt jelzálogszerződések semmissége megállapítását kérte a Ptk. 200.§ (2) bekezdésére hivatkozva jóerkölcsbe ütközés miatt, továbbá az eredeti állapot helyreállítását, az I. és II. r. alperesek javára bejegyzett jelzálogjog, valamint a végrehajtási jog törlését, és a földhivatal megkeresését. IV. r. alperesként az is perbe vonta és kérte ezek törésére kötelezését.

Az I. r. alperes elnevezése ...változott. A ... 2010. december 31-i átalakulása folytán a jogutódja a ..., akit a felperes perbe vont. A keresetét módosította, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogok törlésére vonatkozó kérelmeit nem tartotta fenn a csődtörvény 38.§ (1) és (4) bekezdésére figyelemmel, a jelzálogszerződések érvénytelensége megállapítása iránt fenntartotta. A Ptk. 200.§ (2) bekezdése mellett jogszabályba ütközésre is hivatkozott, valamint a Ptk. 201.§-ában írtakra, előadva, a visszterhesség és a szolgáltatás egyenértékűségének elve nem érvényesült, az ... úgy adott biztosítékot, hogy azért ellenértéket nem kapott. Hivatkozott arra is, az ügylettel ... a saját készfizető kezesség vállalása alól szabadult. Eseti döntésre hivatkozott, aláhúзва, ... az ... és az ... képviselőjében is eljárta és mint magánszemély készfizető kezesség is érdekelt volt, az ... képviselőjében eljárva taggyűlési hozzájárulást nem szerzett be. Előadta, a III. r. alperes az I., II. r. alperessel kötött engedményezési szerződések miatt jelzálogjoggal biztosított hitelezői igényekkel rendelkezik, ez a további hitelezői igények - így az ő hitelezői igénye - kielégítését is lehetetlenné teszi, mivel a IV. r. alperes vagyona a többi hitelező igényét nem fogja fedezni. A zálogszerződések érvénytelensége megállapítása esetén azonban a felosztás másként történik. A jelzálogszerződések így a hitelezők érdekét sértik.

Az I., II. r. alperes a kereset elutasítását kérték. Utaltak arra, a Ptk. 221.§ (3) bekezdésében írtak nem állnak fenn, az ...és az ... között érdekellentét nem volt, a zálogszerződések nem sértik az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, az elérni kívánt cél sem. Esetleg a felperes gazdasági érdekei sérülnek. A visszterhesség nem feltétel, a Ptk. 251.§ (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a személyes és dologi kötelezett elváljon egymástól. A szolgáltatás-ellenszolgáltatás esetleges értékaránytalansága megtámadási ok, arra csak a sérelmet szenvedett fél hivatkozhat az egy éves határidőn belül. A taggyűlési jóváhagyás hiánya a társaság belső ügye.

A III. r. alperes a kereset elutasítását kérte. Ugyancsak utalt arra, hogy az ...és az ... valamint az ... is ... és ... érdekeltiségi körébe tartozó, úgynevezett kapcsolt vállalkozás volt. A felperes által felhívott jogszabályok így a cégek viszonyában nem érvényesülnek, a szerződések jóerkölcsbe és jogszabályba ütközése sem áll fenn. Egyébként a felperesnek nincs olyan jogi érdeke, mely a szerződések megtámadását indokolná. Ebben a körben eseti döntésre hivatkozott. Minimális felperesi hitelezői igény ilyen jogi érdekeltiséget nem alapoz meg.

A IV. r. alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte a felperes perindítási jogosultságát is vitatva, illetve utalt a Cstv. 40.§ (1) bekezdésében biztosított, hitelezők részére fennálló lehetőségre, melynek határideje azonban lejárt. Ugyancsak eseti döntésekre hivatkozva a felperesi kereset érdemben történő

elutasítását is kérte, hivatkozva a jelzálogjog alapítására vonatkozó rendelkezésekre, azzal, a perbeli kötelezettségvállalás jogszerűségét nem érinti, hogy ellenszolgáltatás nyújtása nem történik, ez sem jogszabályba, sem jóerkölcsbe nem ütközik.

Az elsőfokú bíróság a 2012. november 20-án kelt 17.G.41.633/2010/46. számú ítéletével a Ptk. 200.§ (2) bekezdése, 234.§ (1) bekezdése és eseti döntések felhívásával a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. r. alperesnek egyenként 500.000, a III., IV. r. alpereseknek egyenként 635.000 forint perköltséget, továbbá, fizessen meg az államnak 900.000 forint le nem rótt illetéket.

A határozat indokolása szerint a felperes, mint engedményes 30.000 forintot sem elérő követeléssel rendelkezik a IV. r. alperes felszámolási eljárásában, a Cstv. 40.§ (1) bekezdése alapján jogosult az ott felsorolt esetekben és időtartamban kötött szerződések megtámadására. A IV. r. alperes 2008. március 28-i felszámolási kezdő időpontjához viszonyítva 2009. március 28-ig lehetett volna külön jogszabályi felhatalmazás alapján a hitelezőnek a szerződést megtámadni. A felperes kizárólag hitelezői minősége alapján perelt, a határidő elmulasztása miatt olyan körülményekre, melyek hitelezői jogosultságon alapulnak, nem hivatkozhat.

Ugyancsak eseti döntésre hivatkozva utalt arra is, olyan többlettényállás sem volt megállapítható, melyből adódóan a szerződések tartalma, célja, joghatása a társadalom erkölcsi ítéletét sértette volna, ilyenekre a felperes nem is hivatkozott.

Utalt az elsőfokú bíróság arra is - ugyancsak eseti döntés felhívásával -, hogy a gazdasági társaság tagja e minőségében saját társasága által kötött adásvételi szerződés érvénytelensége megállapítása iránt keresetelési joggal nem rendelkezik. 2009. március 12-éig az ...tagja volt az ...mely kft.-nek többségi és jelentős befolyással rendelkező tulajdonosa ...és ..., s ... a felperesi társaságnak is tulajdonosa, aki minimális hitelezői követelés engedményezés útján való megszerzésével kívánt perindítási jogosultsághoz jutni, ilyen jogosultsága azonban nincsen.

A kereset érdemben is alaptalan, a jelzálogszerződés érvényességét nem érinti, hogy a zálogkötelezettség elvállalására milyen megfontolásból került sor és azért ellenszolgáltatást nyújtottak-e. ... szerepe sem jóerkölcsbe ütköző.

Az elsőfokú bíróság ebben a körben utalt a III. r. alperes előadására is, arra, hogy az ... ingatlannal kapcsolatban 2002. évben bírósági végrehajtás indult, ezen indok miatt egy másik ingatlan fedezetet vontak be az ügyletbe. Egyébként az ...nyújtott dologi fedezetet, nem maga az adós társaság. Így a kereset érdemben is alaptalan.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek perköltségei megfizetésére, a további bizonyítást a felperes keresetelési joga hiányában mellőzte. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletre hivatkozva döntött a jogi képviselő tekintetében felmerült költség összegéről, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-a felhívása mellett kötelezte a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan az első fokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte.

Előadta, megfelelő jogi érdeke volt a szerződések semmissége megállapítására, nemcsak, mint hitelezőnek, hanem mint potenciális üzletrészszerzőnek is. Ellenérdekű a felszámolásban a jelzálogjog jogosultjával, aki B kategóriás hitelező, így a kielégítés forrása tekintetében a perbeli legitimáció megalapozott. A felperesi társaság a felszámolás keretében tulajdonjogot kívánt szerezni az ..., e tárgyban egyezséget kívánt kötni, ezt azonban az első fokú ítélet kizárja. A Cstv. anyagi jogi szabályokat nem tartalmaz, a támadott szerződés jóerkölcsbe ütközik, a jelzálogjogszerződést az ... nem saját hitele biztosítékként adta, hanem az ... által igényelt hitel biztosítékként, ellenértéket nem kapott, ... pedig mentesült a készfizető kezesség alól. Négyoldalú szerződés jött létre, a felek tudtak egymás cselekedeteiről, a pénzügyi szerepe sem lehet kisebb, mint az eseményeket irányító Az ...t, épp úgy mint az képviselte.

Ebben a körben megismételte a Ptk. 221.§ (3) bekezdésére vonatkozó előadását, eseti döntésekre hivatkozva utalt arra, az ... hátrányba került ... képviselete mellett, az eljárásról a pénzügyi is tudott. Az ...az közti megállapodás azonban személye miatt is semmis, a taggyűlést sem tájékoztatta, felhatalmazását nem kérte. Utalt az álképviselőre, a létre nem jött szerződés vonatkozásában a jogi érdek vizsgálatának szükségtelenségére. Az elsőfokú bíróság a pénzügyi szabályzatok beszerzésére, az okirati tanúk és ... meghallgatására vonatkozó bizonyítást mellőzte, de ennek okát nem adta.

A III. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Utalt arra, a felperes megismételte a korábban már cáfolt érveit, a felperesnek az egyezségkötésre vonatkozó előadása tekintetében hivatkozott a Cstv. 44.§-ára, arra, keresetösségi jog kérdésében a felperes érvelése nem helytálló. A felperesi előadás ellentmondásos, az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a jelzálogjog alapítása érvényességének nem alapfeltétele a visszerhesség, e szerződéstípusnál a zálogkötelezett ellenérdekű fele nem az adós, hanem a zálogjogosult hitelező, illetve annak képviselője, tehát a személyazonosságra vonatkozó érvelés nem felel meg a szerződés létrejöttékor fennálló tényeknek. A felperes által hivatkozott eseti döntések nem is hasonlóak tényállásilag a perbelihez, alaptalan az álképviselőre vonatkozó felperesi fejtegetés is.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40.§ (1) bekezdése értelmében a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a

felszámoló - a bíróság [6.§ (1) bekezdés] előtt keresettel megtámadhatja az adósnak

a) a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző öt éven belül és azt követően megkötött, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett,

b) a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző két éven belül és azt követően megkötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás vagy a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet,

c) a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző kilencven napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása;

(1a) A jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A csődtörvény fent idézett rendelkezései alapján az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, a felperes a IV. r. alperes felszámolási eljárásában engedményesként hitelező, azonban a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától, 2008. március 28. napjától kezdődő egy éves határidőn belül a szerződések megtámadásával nem élt, így a jogvesztő határidő folytán a perindítás elkéssettnak tekintendő.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra is - a BDT2005.1220 számú döntés felhívása mellett -, hogy a felperes, mint gazdasági társaság tagja e minőségében a saját társasága által megkötött szerződés érvénytelensége iránt keresetőségi joggal nem rendelkezik.

Nem helytálló a felperesnek a Ptk. 200.§ (2) bekezdésére, a jogszabályba, illetve nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésre történő hivatkozása. Az előzményi tényállásban leírt tulajdonosi viszonyok összefüggései jogellenességet nem jelentenek. A szerződéskötésnél az és a IV. r. alperes képviselőjében is ... járt el, azonban a vállalkozások kapcsolódása sem jogszabályba ütközést, sem jóerkölcsbe ütközést nem jelent, az érdekellentét a cégek között nem állt fenn. Helytállóan utalt ebben a körben az elsőfokú bíróság a Ptk. 234.§ (1) bekezdése, illetve a 200.§ (1) bekezdése összefüggésére, az általa felhívott számos eseti döntés által alátámasztva a felperesnek közvetlen jogi érdekeltsége nincs az

érvénytelenség megállapítására, „a potenciális üzletrészt szerző” perlési jogosultságának jogszabályi alapja nincs.

Végezetül helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra is, a Ptk. 251.§-a, illetve az általa hivatkozott elvi határozat értelmében a zálogszerződés nem feltételez visszterhességet, a jelzálogszerződés érvényessége nem függ attól, az ellenszolgáltatás fejében vagy ingyenesen történt, illetve milyen megfontolásból.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78.§(1) bekezdése és 239.§-a alapján köteles az I., II. r. alperes javára a másodfokú perköltség megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése figyelembevételével a Fővárosi Ítéltábla mérlegeléssel állapított meg. A III., IV. r. alperesnek a másodfokú eljárásban számításba vehető költsége nem merült fel, így e tárgyban a Fővárosi Ítéltáblának rendelkeznie nem kellett. A fellebbezés eredménytelensége folytán a felperes köteles az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§ (1) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. április 25.

. Molnár József s. k.
tanácselnök
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnok